

Van: CAR Dijk en Waard

Aan: College van B en W, gemeente Dijk en Waard

Datum: 7 augustus 2023

Onderwerp: *Eindconclusie Woonzorgvisie gemeente Dijk en Waard 2023*

Geachte leden van het college,

Op verzoek van uw beleidsmedewerker mevrouw E. Everaert en in aanvulling op ons eerdere advies d.d. 27 april 2023 geven wij u onderstaand onze reactie op het eindrapport van adviesbureau Companen inzake de Woonzorgvisie Dijk en Waard. In het algemeen zijn wij zeer tevreden over de gedegen en diepgaande aanpak van de problematiek rond wonen en zorg. Verschillende onderdelen en voorstellen kunnen dan ook onze goedkeuring wegdragen.

1. Als eerste willen wij reageren op de vraag: *Waar zetten we op in?* Als wij deze tekst goed hebben gelezen wordt hierin aangestuurd op bijna “gedwongen” verhuizen. Het is òf verhuizen naar een (al dan niet voor betrokkenen acceptabele) andere woning, òf geen traplift, aangepaste badkamer dan wel andere voorziening vanuit de Wmo. Wij vertrouwen dat deze stellingname te sterk verwoord is en dat er bij het zoeken naar geschikte woonruimte voor iedereen een soepeler beleid gehanteerd zal worden. In dit verband benadrukken wij het belang om de burgers van Dijk en Waard uit te nodigen over dit onderwerp mee te denken.
2. Wij constateren dat u bewoners wilt stimuleren meer grip te krijgen op de eigen woonsituatie, onder andere via CPO's. Hieronder verstaan wij bij voorbeeld woongroepen voor gezinnen, voor ouderen, voor mensen die “off-grid” willen wonen en de zogenoemde “tiny houses”. U gaat ervan uit dat CPO's niet altijd professioneel te werk zouden gaan en daardoor weinig kans van slagen hebben. Het ontbreekt echter bij de meeste burgerinitiatieven niet aan professionele kennis. Er kunnen (oud-) architecten bij betrokken zijn of mensen met een bouwkundige achtergrond, en ook inhuur van professionals is mogelijk. Duidelijk is wel dat, als een dergelijk burgervoorstel interessant genoeg is, de initiatiefnemers door de gemeente bevestigd kunnen worden en dat het aan de vastgestelde bouwkundige eisen moet voldoen.
3. Onze conclusie is dat alle inwoners van Dijk en Waard een realistische kans van slagen moeten krijgen op de woningmarkt. Niet in het minst omdat vooral oudere inwoners vaak huizen achterlaten die bijzonder geschikt zijn voor jonge gezinnen, waaraan nu juist zo'n behoefte is. Wij lezen in het rapport van Companen dat er veel kansen voor woningbouw liggen op gemeenteground, zoals aan de Oostrand, op de Nexus-locatie en aan de Westpoort. Het is zaak deze mogelijkheden tijdig onder de aandacht van CPO's en andere private partijen te brengen en u niet te beperken tot professionele ontwikkelaars.

4. Bij de CAR is de vraag gerezen waarom de gemeente niet ingaat op eerder aangekaarte voorstellen voor geclusterd wonen. Wij verwijzen in dit verband naar het kader: *Wat is een woonzorgcirkel?*; daarin worden de voordelen van bij voorbeeld een Knarrenhof zwart op wit bevestigd.
5. Voor wat betreft de zorgvoorzieningen begrijpen wij dat er, ingeval inwoners behoefte aan zorg hebben/krijgen, in eerste instantie wordt bekeken of *mantelzorg* mogelijk is, met professionele ondersteuning. Wij concluderen dat dit lang niet in alle gevallen mogelijk zal zijn. Niet altijd kan een partner of (inwonend) familielid de zorg van een hulpbehoevende op zich nemen en kinderen wonen soms op te grote afstand of werken fulltime. Voor de problemen rond het uiteindelijk moeten inschakelen van professionele zorg hoeven wij alleen maar te verwijzen naar de media (Alkmaarse krant, 21 juli 2023), waarin volop wordt bericht over lange wachtlijsten voor verpleeghuizen en opnames die vaak te laat komen.
6. In de *Voorzet uitvoeringsprogramma* wordt gesproken overeen DAEB activiteit; wij konden deze afkorting niet terugvinden bij de verklaringen aan het begin van het document. Graag vernemen wij wat hiermee bedoeld wordt.
7. Voor wat betreft de paragraaf over *Passend wonen voor mensen met een zorg/steunvraag* zijn wij van mening dat voor hen grotendeels hetzelfde geldt als voor senioren, zij het dat zij naar alle waarschijnlijkheid van meet af aan meer zorg nodig zullen hebben. Maar ook wij vinden dat de inclusie van de verschillende groepen vast moet worden ingebed in de Dijk en Waardse woonzorgvisie.
8. Het doet ons genoeg te lezen dat er wordt ingezet op *afspraken met woningcorporaties* om via nieuwbouw en/of prijsbeleid meer goedkope, kleine huurwoningen te realiseren. Dat geldt ook voor de conclusie dat clustering van groepen inwoners, zowel jong als oud, als zeer belangrijk wordt beschouwd.
9. Ook meer aandacht en ondersteuning voor *inwoners met afwijkend gedrag en voor de preventie van dak- en thuisloosheid* is welkom, inclusief de uitbreiding van opvangmogelijkheden. Het bouwen van Flexwoningen kan een oplossing zijn voor deze doelgroepen en zeer zeker ook voor jongeren en vergunninghouders. Door niet-aangepakte problematiek rond wonen en zorg kunnen zich nog meer problemen voordoen, vooral op financieel gebied. Dit geldt voor alle inwoners, niet alleen eerdergenoemden, maar ook bij senioren met geen of een klein pensioen. Wij wijzen u op de mogelijkheid tijdig ondersteuning te bieden, bij voorbeeld door de medewerkers van Schuldhulpmaatje in te schakelen.
10. Inzake de voorgestelde *Woonzorgcirkels* constateren wij dat er veel prachtige initiatieven worden gepresenteerd, zoals meer voorzieningen in wijkcentra en bibliotheken, mogelijkheden tot ontmoeting, beter en aangepast vervoer en meer

mogelijkheden voor sport en spel. Ook wij vinden dit mooie voornemens, maar vragen ons af of ze ook kunnen worden gerealiseerd.

11. Wij zijn het met u eens dat de *centrale inkoop van diensten bij zorgaanbieders* zeer gewenst is, evenals een betere onderlinge afstemming in de dienstverlening binnen buurt en wijk. Dit geldt ook voor uw stellingname dat nu investeren in meer en betere zorg en passende woonruimte op termijn geld oplevert. Het is zaak te komen tot een zorgvuldig afgestemde financiering, zodat wonen en zorg betaalbaar blijven.
12. Ook onderschrijven wij de noodzaak van het belang van *“naar elkaar omkijken”*. Dit kan het beste in wijken die qua infrastructuur en voorzieningen daarop zijn ingericht, zoals met centrale ontmoetingsplaatsen binnen en buiten. Bij vele CPO's is een dergelijke plek meestal al ingecalculeerd.
13. Verder doet het ons deugd dat weer wordt ingezien hoe belangrijk *opbouwwerkers* zijn voor een wijk, vooral die in ontwikkeling of in een fase van herstructurering. Dat geldt ook voor de *ontwikkeling van een sociale kaart* en voor het informeren van inwoners, bij voorbeeld door een aparte infopagina in het Nieuwsblad Dijk en Waard.
14. Met name de punten als genoemd in de *Voorzet uitvoeringsprogramma* en onder het thema *Samenwerking wonen, zorg en welzijn* komen zeer positief over. Wij adviseren u hiermee serieus aan de slag te gaan en de prestatieafspraken goed op elkaar af te stemmen en te blijven opvolgen.
15. Ook positief is de erkenning dat er bij de *Prioritering opgaven* extra budget en menskracht beschikbaar moet zijn voor de realisering van het voorgestelde beleid. De gemeente speelt in dit traject een belangrijke voortrekkersrol.
16. Voor wat betreft de centrale uitgangspunten in de toegevoegde motie *Iedereen thuis in een zorgbuurthuis* adviseren wij u met klem alle bewonersgroepen altijd tijdig en rechtstreeks te betrekken bij de ontwikkeling van plannen voor geclusterd wonen.

Wij vertrouwen u met deze aanvullende informatie van dienst te zijn geweest en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Cliënten Adviesraad Dijk en Waard,

Sandra Berns-Crotjée, voorzitter

Conceptreactie

Hartelijk dank voor uw advies op de Woonzorgvisie Dijk en Waard. De versie “Eindconclusie Woonzorgvisie gemeente Dijk en Waard” d.d. 7 augustus 2023 is het uiteindelijke advies. Dit

advies is opgesteld nadat de Woonzorgvisie is uitgebreid met een uitvoeringsparagraaf. Het advies van 2 mei 2023 is vervallen. Dit is afgestemd met mevrouw C. Soetens.

Hiermee reageren wij op een aantal punten uit uw advies.

Reactie punt 1

De gemeente Dijk en Waard wil doorstroom van bewoners stimuleren, maar niet dwingen. In lijn met ons huidige beleid en zoals vastgelegd in het Integraal Beleidskader Sociaal domein (IBK) betalen voor de hulp en ondersteuning waarvoor we wettelijk verantwoordelijk zijn. Wel willen we inwoners bewust maken van de kosten en eigen mogelijkheden.

Reactie punt 2 en 4

In uw brief verwijst u naar het initiatief Knarrenhof. De gemeente Dijk en Waard wil in 10 jaar tijd 10.000 woningen bouwen. De gemeente zet zich in om de doorlooptijd tussen planvorming en oplevering zo kort mogelijk te houden. Dit is vastgelegd in het coalitieakkoord 2023-2026. De gemeente heeft echter de ervaring dat collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) leidt tot zeer trage processen of mislukt. In de Woonzorgvisie (pagina 13) is daarom opgenomen dat de gemeente uitgangspunten gaat vaststellen voor het faciliteren van CPO. Ook gaat de gemeente, in lijn met het coalitieakkoord (Dorps- en wijkgericht werken), inwoners nauw betrekken bij de ontwikkeling van (geclusterde) woonvormen.

Reactie punt 5

Door de vergrijzing neemt de beschikbaarheid van professionele zorg af. Dit betekent dat we steeds meer een beroep zullen moeten doen op mantelzorg en steun uit het eigen netwerk. Het versterken van de sociale infrastructuur is een belangrijk speerpunt in het IBK. Dit betekent dat we samen met partners werken aan het ontwikkelen van een sterk voorzieningenaanbod, zodat ouderen en andere bewoners een sociaal netwerk kunnen opbouwen en eenzaamheid wordt tegengegaan. Ook is er expliciete aandacht voor het ondersteunen van mantelzorgers.

Reactie punt 6

DAEB staat voor Diensten van Algemeen Economisch Belang. Dit zijn activiteiten die van algemeen belang zijn en die niet door de markt op adequate wijze kunnen worden uitgevoerd. In de Woonzorgvisie verwijzen wij naar de kernactiviteiten van woningcorporaties; het bouwen, verhuren en onderhouden van sociale huurwoningen voor mensen met een laaginkomen.